

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXII. Idem Abbati de a Alcobatia, & F. & P. monachis Alcobatiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

testas dispensandi in irregularitate, ut docet Bor-
galius *de irregul. cap. 6. n. 19.* Regulares verò Præla-
ti possunt virtute suorum privilegiorum in iis irre-
gularitatibus, quæ ex delicto occulto proveniunt,
præcipuè in illis, quæ ob violationem censuræ

contrahuntur, dispensare, ut probant Fragoso *de*
regim. Christ. Reip. tom. 2. lib. 1. disput. 24. §. 7. Bal-
seus *in floribus Theolog. verbo casus reservatus, §. 7*
num. 29. Bordonus *in consil. regul. tom. 1. resol. 6. n. 10.*
Diana *part. 9. tract. 8. resol. 50.*

CAPUT XXI.

Idem^a *Casaraugustano Episcopo.*

Quid per novalis vocabulum intelligi debeat, à nobis tua fraternitas requisivit. Li-
cèt autem quidam dixerint, quod novale sit terra præcisa, quæ anno cessat, aliis
asserentibus, quod ex silva, quæ arboribus extirpatis ad cultum redigitur, fieri no-
vale dicatur, quarum utraque interpretatio ex civilibus legibus colligitur; Nos tamen in-
quisitioni tuæ taliter respondemus, quod eam credimus prædecessorum nostrorum in-
tentionem fuisse, cum piis locis indulgentiam de novalibus concesserunt, ut novale
intellexerint agrum de novo ad cultum redactum, de quo non extat memoria, quod
aliquando cultus fuisset: sed nec de quolibet tali novali credimus eis indulgentiam fore
concessam, nisi de illo dumtaxat, cujus decimas religiosus potest conventus absque
gravi detrimento parochialis Ecclesiæ detinere, cum talis sit sæpe locus incultus, de
quo parochialis Ecclesiæ magnos percipit decimarum ratione proventus.

NOTÆ.

^a *Casaraugustano.*] Ita etiam legitur in

tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 5.* de Casar-
augustana Metropoli egi *in cap. dudum 31.* de
privil.

CAPUT XXII.

Idem *Abbati de^a Alcobatia, & F. & P. monachis Alcobatie.*

Venerabili fratre nostro N. Colimbriensi Episcopo didicimus conquereute, quod
cum fratres sanctæ^b Crucis monasterium de Arganil sub protectione sua nuper
receperint, quod suis prædecessoribus Episcopalia jura consueverat ab antiquis
temporibus exhibere, nunc quodam de Canonicis tuis sine suo consensu ibi facto Prio-
re, occasione cujusdam privilegii à bona memoriæ Clem. Papa prædecessore nostro ve-
ritate tacitâ impetrati, eidem Episcopo debitam obedientiam denegat exhibere: inde
sumptâ occasione, quod per matricem Ecclesiam non^c Cathedralrem intelligunt, sed
Romanam. Quia verò non est nostræ intencionis, ut jura fratrum nostrorum tempo-
ribus nostris indebitè minuantur, causam vobis duximus committendam, per scripta
Apostolica mandantes, quatenus si vobis aliud non occurrerit, propter quod dictus
Prior non debeat diocæsano Episcopo respondere, eum ad præstandam dicto Episco-
po debitam reverentiam, sicut prædecessoribus Episcopis præstiterunt, appellatione
remota per censuram ecclesiasticam compellatis. Nos enim per matricem Ecclesiam
Cathedralrem intelligere volumus, non Romanam, non obstante privilegio in præ-
judicium Colimbrien. Ecclesiæ per subreptionem obtento. Quod si non omnes, &c.
Duo vestrum, &c. Datum Romæ, &c. III. Kal. Junii.

NOTÆ.

- I. ^a *Alcobatia.*] Ita etiam legitur in tertia col-
lectione. *sub hoc tit. cap. 6.* & in Registro
epistolarum Innocentij edito à Sirleto, *fol. 101.*
De hoc monasterio Alcobatie egi *in cap. de rescr.*
b *Fratres sanctæ Crucis.*] De quibus Canoni-
cis regularibus, & controversiis cum Colimbriensi
Episcopo egi *in cap. 14. de privil.*
2. ^c *Cathedralrem.*] Ecclesia Cathedralis propriè
appellatur matrix, quia mater, magistraque est om-
nium Ecclesiarum diocæsif; unde lato modo Ec-
clesiæ, quæ sub se alias habent, dicuntur matricæ,
ut probant Azor *p. 2. in sit. lib. 3. cap. 12. 9. 13. & lib. 9.*
cap. 3. Barb. in c. ad audientiam. num. 7. de decimis:
quo modo Ecclesia matrix accipitur *in c. ad audien-*

tiam. el. 1. de Eccles. edific. c. ex transmissa, de præ-
script. c. præterea. el. 2. de transact. Clement. 1. de sen-
tent. ex com. Propriè tamen, & strictè Ecclesia ma-
trix tantum Cathedralis dicitur, nisi qualitas materiæ
aliud expostulet, ut in præsentì docetur, & in cap.
ex transmissa, de præscript. Illustrant Rebuffus de
decimis quæst. 6. num. 6. Moneta eod. tract. cap. 7. n. 3.
Sayrus in thesauro, lib. 3. cap. 33. Tondutus part. 1. re-
sol. canonic. cap. 46. nu. 10. Barbosa in Clement. 1. de
sent. ex com. Frances de Eccles. Cathed. cap. 15. n. 171.
Et Romana Ecclesia, quæ omnium est mater, pri-
ma matrix appellatur, Cathedrales verò respectu
illius secundæ matricæ, respectu verò totius Epil-
copatus, primæ appellantur. Glossa. *in l. decerni-*
mus 15. verbo Matricæ, Cod. de sacros. Eccles. Pro-
sequitur Frances ubi proximo.

CAPUT